

**Паспорт
соціально-економічного розвитку Запорізького району
(за підсумками 2017 року)**

1. Загальні відомості

Площа району – 1462 км².

Географічні дані: Запорізький район розташований у північно-західній частині Запорізької області, приміський, без районного центру, роз'єднаний на дві частини рікою Дніпро та містом Запоріжжя. Район межує з містом Запоріжжя, Томаківським та Солонянським районами Дніпропетровської області, з Вільнянським, Оріхівським та Василівським районами Запорізької області.

Число адміністративно-територіальних одиниць: 11.

Селищних рад – 3.

Сільських рад – 8.

Всього населених пунктів: 72

в тому числі: селищ міського типу – 3.

Місцеві адміністрації: Запорізька районна державна адміністрація.

Місцеві ради:

- Запорізька районна рада;
- селищні ради: Балабинська, Кушугумська, Малокатеринівська;
- сільські ради: Біленьківська, Григорівська, Долинська, Наталівська, Миколай-Пільська, Новоолександрівська, Степненська, Широківська.

Кількість депутатів:

- Запорізька районна рада – 34 особи;
- Григорівська сільська рада – 16 осіб;
- Наталівська сільська рада – 20 осіб;
- Миколай-Пільська сільська рада – 18 осіб;
- Новоолександрівська сільська рада – 16 осіб;
- Степненська сільська рада – 16 осіб;
- Долинська об'єднана територіальна громада – 22 особи;
- Біленьківська об'єднана територіальна громада – 26 осіб;
- Широківська об'єднана територіальна громада – 26 осіб;
- Балабинська селищна рада – 30 осіб;
- Кушугумська селищна рада – 30 осіб;
- Малокатеринівська селищна рада – 19 осіб.

Згідно зі статистичними даними станом на 01.01.2018 в населених пунктах району постійно проживало 56925 осіб.

2. Сільське господарство

Провідна галузь району - сільськогосподарське виробництво. В районі працює 4 державних, 1 колективне та 38 приватних підприємств, в тому числі 1 сільськогосподарський виробничий кооператив, та 153 селянських (фермерських) господарств.

Загальна площа сільськогосподарських угідь по Запорізькому району складає 96591,51 га з них 81898,28 га ріллі, в тому числі площа ріллі, яку обробляють сільгоспідприємства району становить 62877,92 га.

До економіко-визначальних підприємств у сільському господарстві належать: ПП "АФ"Славутич", ВАТ "Відраденське", ПП Агрофірма "Росія", ТОВ "Валена". Під урожай 2017 року було посіяно 33400 га зернових та зернобобових культур, в тому числі озимих 27249 га. Зернові та зернобобові культури зібрані з площі 33400 га., намолочено 101,1 тис. тонн зерна, середня урожайність зернових 30,3 цн/га. Валовий збір озимої пшениці отримано в кількості 72,5 тис. тонн, ячменю зібрано 6,4 тис. тонн, кукурудзи 12,3 тис. тонн. Валовий збір соняшнику у 2017 році склав 40,4 тис. тонн, урожайність становить 20,6 ц/га. Під урожай поточного 2018 року господарствами району посіяно озимих 28146 га, в порівнянні з відповідним періодом минулого року посів озимих складає 104%. Озимої пшениці посіяно 21613 га, озимого ячменю 1935 га, крім того 4598 га озимого ріпаку.

У галузі тваринництва у Запорізькому районі займаються 11 сільськогосподарських підприємств різних форм власності. Станом на 01.01.2018 в сільгоспідприємствах району налічується 1127 голів великої рогатої худоби (+ 121 голова, 112,0 % до 2016 року), в тому числі 314 голів корів (+10 голів, 103,3% до 2016 року). Поголів'я птиці по району складає 410833 голови за рахунок підприємства ПАТ «Відраденське», ТОВ «Арік».

Станом на 01.01.2018 реалізовано м'яса худоби та птиці 361,4 тонн, вироблено молока – 1563,1 тонн (136,3 %), яєць – 82,1 млн. шт. (97,8%). Середній надій на корову збільшився на 1499,9 кг до минулого року та становить 5141,8 кг (141,2%), приплід телят збільшився на 81 голову та налічується 342 голови (131,0% до 2016 року), в тому числі від корів 276 голів. У тваринництві найкращі показники по виробництву в ТОВ «АФ «Нива», яке у 2017 році наростило поголів'я великої рогатої худоби на 50 голів, в т.ч. корів на 16 голів та збільшило виробництво молока на 306,3 тонн (146,6% до 2016 року). Надій молока на 1 корову у цьому підприємстві склав 8809,2 кг (+2810 кг до минулого року).

За 2017 рік сільгоспідприємства-орендарі розраховалися з орендодавцями за оренду земельних часток (паїв) на 99,8%. Загальний розмір нарахованої орендної плати з урахуванням коефіцієнту інфляції у 2017 році становить 80884,3 тис. грн. сплачено орендної плати в сумі 80722,5 тис. грн., в тому числі грішми – 78842,9 тис. грн., зерном – 562,7 тонн, іншою продукцією – 44,3 тис. грн., послугами – 13,4 тис. грн.

Середньомісячна заробітна плата працівників сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах району за 2017 рік склала 4486 грн. і збільшилась у порівнянні з відповідним періодом минулого року на 40,5%, в тому числі середньомісячна заробітна плата тракториста-машиніста – 4316 грн., водія - 3906 грн., пташниці - 4863 грн.

3. Промисловість

У районі діють 11 промислових підприємств, що звітують Головному управлінню статистики у Запорізькій області та формують показник обсягу реалізації промислової продукції:

- ЗАТ «Індустрія» здійснює виробництво вапна.

- ДП «Підприємство Біленьківської виправної колонії УДПС України в Запорізькій області (№ 99)» спеціалізується на виготовленні запасних частин до сільськогосподарської техніки.
- ТОВ Компанія «Система» здійснює виробництво олії соєвої.
- ПП «Виробничо-комерційна фірма «Берегиня» здійснює виробництво меблів.
- Філія № 4 ТОВ «Українська дистрибуційна компанія» в Запорізькій області здійснює виробництво лікєро-горілочаних виробів, які реалізуються як в Україні, так і за її межами.
- ТОВ НВО «Радуга» здійснює виробництво олії.
- ПП «Елтіз» здійснює виробництво трансформаторів, електрореакторів.
- ТОВ «Еліз» здійснює виробництво трансформаторів.
- Приватне виробниче підприємство «Каскад-2001» займається переробкою та консервуванням фруктів, овочів, виробництвом оцту.
- ТОВ «Альтернативна паливна компанія» займається реалізацією паливних матеріалів.
- ТОВ «Металлоінвест» займається виробництвом будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій.

Протягом 2017 року промисловими підприємствами району реалізовано промислової продукції на суму 1839438,0 тис. грн., що становить 100,2 % до річного програмного завдання.

У порівнянні з відповідним періодом 2016 року обсяг реалізації промислової продукції збільшено на 1,4 % (+ 26245,6 тис. грн.).

Всі промислові підприємства району працюють стабільно. Заборгованість із заробітної плати відсутня.

4. Зовнішньоекономічна діяльність

За оперативними даними імпорту товарів за 2017 рік склав 2711,8 тис. дол. США, що становить 148,2 % до показника 2016 року (+ 882,0 тис. дол. США).

Обсяг експорту товарів за 2017 рік склав 4281,5 тис. дол. США, що становить 121,0% до показника 2016 року (+ 736,0 тис. дол. США).

Зовнішньоторговельний оборот за 2017 рік склав 6993,3 тис. дол. США, що становить 130,1% до показника минулого року (+ 1618,1 тис. дол. США).

5. Капітальне будівництво

За 2017 рік підприємствами та організаціями району за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 158917 тис. грн. капітальних інвестицій, що становить 106,0% до минулого року (+ 9055,0 тис. грн.).

На території району протягом 2017 року реалізовувався ряд соціально важливих інфраструктурних проектів:

- у 2017 році на території Запорізького району завершено будівництво перевантажувального терміналу компанії «Нібулон» з відвантаження зернових та олійних культур на річковий транспорт в с. Біленьке. Загальна сума інвестицій складає 500,0 млн. грн. Відкриття терміналу відбулося 15.06.2017. Термінал забезпечив робочими місцями 120 чол.;

- «Реконструкція будівлі під дитячий садочок за адресою Запорізька область Запорізький район селище Малокатеринівка вул. Калініна, 28» (державний фонд регіонального розвитку – 5011,513 тис. грн., обласний бюджет – 556,835 тис. грн) – освоєно 4579,540 тис. грн. (планується до вводу у експлуатацію у 2018 році);

- «Дитячий садок на 140 місць по вул. Шкільна, 45 смт. Балабине Запорізького району Запорізької області – реконструкція» (загальна кошторисна вартість складає 3837 тис. грн., у 2017 році з обласного бюджету виділено 692,0 тис. грн. планується до завершення у 2018 році);

- «Реконструкція будівлі комунального закладу Кушугумського навчально-виховного комплексу "Інтелект" по вул. Шевченка, 71 в смт. Кушугум Запорізького району Запорізької області (проектно-вишукувальні роботи)» (виділено з обласного бюджету 600,0 тис. грн.);

- «Водовод питної води на с. Зоряне, Запорізького району, Запорізької області» (державний фонд регіонального розвитку – 4571,598 тис. грн., місцевий бюджет – 512,396 тис. грн.) – освоєно 2785,0 тис. грн. (планується до вводу в експлуатацію у 2018 році);

- «Реконструкція водопровідних мереж с. Лукашеве Запорізького району Запорізької області» (державний фонд регіонального розвитку – 5305,044 тис. грн., місцевий бюджет – 589,458 тис. грн.) – освоєно 1214,0 тис. грн. (планується до завершення у 2018 році);

- «Реконструкція мереж водозабезпечення села Малишівка Запорізького району Запорізької області» (державний фонд регіонального розвитку – 3811,123 тис. грн., місцевий бюджет – 564,209 тис. грн.) – освоєно 3264,0 тис. грн. (планується до завершення у 2018 році);

- «Реконструкція Північного групового водопроводу від м. Запоріжжя до с. Лукашеве для водопостачання населених пунктів Запорізького району» (710,0 тис. грн.).

- «Мережі водопостачання с. Біленьке Запорізького району - будівництво (III етап)» (106,0 тис. грн., готовність об'єкта - 90%).

- «Реконструкція вуличного освітлення с. Червонодніпровка Запорізького району» (за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження в частині обласного бюджету виділені кошти на реалізацію заходу: у сумі 148,0 тис. грн.). Завершено у 2017 році;

- «Будівництво зовнішнього освітлення парку смт. Кушугум Запорізького району Запорізької області» (за рахунок коштів обласного бюджету реалізовано зазначений захід на суму 458,175 тис. грн.);

- «Заходи з озеленення території поліклініки в смт. Кушугум Запорізького району Запорізької області» (за рахунок обласного фонду охорони навколишнього природного середовища реалізовано зазначений захід на суму 191,576 тис. грн.);

- «Реконструкція вуличного освітлення населеного пункту Біленківської сільської ради с. Мар'ївка» (за рахунок коштів обласного бюджету реалізовано зазначений захід на суму 1164,732 тис. грн.).

Виділені кошти на ліквідацію підтоплення житлових будинків смт. Малокатеринівка (495,0 тис. грн.). Вже затверджені кошти обласного екофонду на 2018 рік в сумі 2450,500 тис. грн.

За рахунок коштів обласного екофонду придбано спеціалізований транспорт для збору та складування твердих побутових відходів. Машини передані у користування Широківській, Біленьківській, Долинській сільським радам та Кушугумській селищній раді. Сума виділених коштів складає більш як 12 млн. грн.

На виконання робіт з будівництва, реконструкції, капітальних та поточних середніх ремонтів автомобільних доріг комунальної власності Запорізького району в 2017 році за рахунок місцевих бюджетів було освоєно коштів на суму 3135,894 тис. грн.

У грудні 2017 року райдержадміністрація надала до облдержадміністрації перелік найважливіших об'єктів капітального будівництва, фінансування яких передбачає залучення коштів обласного та державного бюджетів у 2018 році.

Будівництво даних об'єктів забезпечить вирішення соціально-економічних проблем населення Запорізького району на загальну суму – 30238,374 тис. грн., в тому числі водопостачання та розвиток об'єктів соціальної сфери.

6. Прямі іноземні інвестиції

Згідно із статистичними даними Головного управління статистики в Запорізькій області обсяг іноземних інвестицій, який залучений до економіки району станом на 01.10.2017 складає – 4,779 млн. дол. США.

Найбільший показник обсягу іноземних інвестицій в Запорізький район дає галузь переробної промисловості – 2,469 млн. дол. США.

Також на території району представлені підприємства з іноземними інвестиціями в галузі оптової та роздрібною торгівлі (0,151 млн. дол.): ПАТ «СП Континент» (оптова та роздрібна торгівля нафтопродуктами); галузь промисловості представлена такими підприємствами з іноземними інвестиціями: ТОВ «ТГТ» (переробка молока, виробництво сира та масла), ТОВ «Феротрейд» (виробництво чавуну, сталі та феросплавів) та ТОВ «Сонячні стандартні рішення» (виробництво електроенергії); галузь транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності представлена ТОВ «Торговий дім «Енергохімтех» (вантажний автотранспорт).

Галузь сільського, лісового та рибного господарства представлена такими підприємствами з іноземними інвестиціями: ТОВ «Кедр-Інвест» (торгівля зерном, переробка тютюну та насіння), ТОВ «Укрнасінняпром» (доробка та виробництво насіння).

Райдержадміністрація постійно взаємодіє з сільськими та селищними радами району в напрямку залучення інвестицій на територію району шляхом запрошення сільських та селищних рад до участі в Програмах, заходах, конкурсах, що реалізуються на теренах країни.

З метою залучення інвестицій в економіку району шляхом створення індустріально-промислових парків райдержадміністрацією підготовлені та направлені до облдержадміністрації пропозиції та презентація проектів по створенню промислових зон на території Запорізького району:

1) Гранітний кар'єр, який знаходиться на території Наталівської сільської ради;

2) Глиняний кар'єр, який знаходиться на території Степненської сільської ради;

3) Територія колишнього військового містечка № 65, яке знаходиться на території Біленьківської сільської ради.

7. Житлово-комунальне господарство

Загальна довжина водопровідних мереж з врахуванням сільських, селищних та відомчих мереж - 436,04 км. Основним постачальником питної води в районі є КП «Водоканал».

Правобережна частина району забезпечується питною водою:

1. Біленьківська сільська рада - с. Біленьке від артезіанської свердловини, с. Червонодніпровка – водопостачання з місцевих джерел (колодязі, свердловини). Біленьківська виправна колонія № 99 має власну водогінну систему, забезпечує водою школу та лікарню, с. Лисогірка – очисні споруди (в неробочому стані) та насосна станція належить СВК “Лисогірське”, тому подається технічна вода з р. Дніпро, с. Біленьке-1 колодязі та свердловини, с. Канівське водопостачання з свердловини, в с. Новосергіївка з свердловини (КП “Біленьківське”) та частково в с. Мар’ївка з свердловини (ПП “Агрофірма “Росія”) та колодязі, в с. Смоляне, с. Уділенське - колодязі, привозна вода.

5. Долинська сільська рада - с. Високогірне, с. Новослобідка - водопостачання КП “Долинське”; с. Долинське та с. Нове Запоріжжя водопостачання – від КП «Долинське», с. Бабурка – водопровід на балансі КП «Водоканал», с. Канцерівка водопровід є але не діє, водопостачання – колодязі або привозна вода, с. Розумівка - свердловина, с. Нижня Хортиця від КП “Водоканал”.

3. Миколай-Пільська сільська рада - водогін в с. Миколай-Поле водопостачання через ТОВ “Світоч” від КП “Водоканал” через насосну станцію третього підйому. В решті населених пунктів Морозівка, Яворницьке, Новопетрівка, Долинівка, Федорівка, Крилівське, Дніпрові Хвилі вода привозна або колодязі.

4. Широківська сільська рада - с. Широке, с. Водяне - водопостачання здійснюється з місцевих джерел (колодязів) та привозною водою ТОВ “Оріс-Нива” з водоводу КП “Водоканал”; с. Августинівка від артезіанської свердловини, с. Відрадне – КП «Привітне»; с. Лемешинське – з місцевих колодязів та привозна вода, решта населених пунктів: с.Івангород, с. Привітне, - технічна вода з річки Дніпро; с. Світанок, с. Новоселище - з місцевих джерел (колодязі) та привозна вода; с. Сонячне, - від КП «Водоканал», с. Ручаївка, с. Петрівське, – ЧП «ТЕСС», с. Малишівка – колодязі та привозна; с. Лукашеве - КП “Лукашівське” від насосної станції другого підйому КП “Водоканал”, с. Радянське, с. Придніпровське, с. Привільне - з місцевих джерел та привозна вода; с. Володимирівське, с. Дніпрельстан - через ЖЕКП “Альтернатива”, КП “Водоканал”; частина села Володимирівське та с. Сонячне - КП “Водоканал”; с. Петропіль, с. Веселе – КП “Водоканал”; с. Надія, с. Нововознесенівка, с. Новодніпровка, с. Урицьке, с. Петропавлівка, с. Червоний Яр - водопостачання з місцевих джерел (колодязі) та привозна вода.

Лівобережна частина району забезпечується питною водою:

1. Григорівська сільська рада - с. Григорівка - КП "Водоканал", с. Веселянка, с. Запорожець - привозна вода та колодязі.
2. Наталівська сільська рада - в с. Наталівка, с. Лежине, с. Новостепнянське, с. Черепівське водогони КП "Водоканал" через насосну станцію, в с.Лежине, с. Івано-Ганнівка - колодязі.
3. Новоолександрівська сільська рада - с. Новоолександрівка, с.Новооленівка - КП "Водоканал", с. Юльівка – колодязі та привозна вода.
4. Степненська сільська рада – с. Степне, с. Шевченківське, с. Ростуще водопостачання від КП "Степок".
5. Балабинська селищна рада - смт. Балабине водопостачання від КП "Водоканал".
6. Кушугумська селищна рада – смт. Кушугум водопостачання від КП "Водоканал".
7. Малокатеринівська селищна рада – смт. Малокатеринівка водопостачання від КП "Водоканал".

Газифіковані села:

1. *Широківська сільська рада*: с. Августинівка, с. Відрадне, с. Світанок, с. Новоселище, с. Івангород, с. Лемешинське, с. Петропіль, с. Веселе, с. Надія, с. Урицьке, с. Володимирівське, с. Дніпрельстан, с. Сонячне, с. Лукашеве, с. Кірове, с. Придніпровське, с. Радянське.
2. *Біленьківська сільська рада*: с. Біленьке; с. Лисогірка, с. Канівське, с. Біленьке-1 ; с. Мар'ївка, с. Смоляне, с. Новосергіївка.
3. *Долинська сільська рада*: с. Долинське, с. Високогірне, с. Новослобідка, с. Нове Запоріжжя, с. Бабурка, с. Канцерівка, с. Хортиця; с. Розумівка, с. Нижня Хортиця, с. Широке, с. Сонячне, с. Ручаївка, с. Малишівка. с. Петрівське.
4. *Григорівська сільська рада*: с. Запорожець, с. Григорівка, с. Веселянка.
5. *Наталівська сільська рада*: с. Наталівка, с. Лежине, с.Новостепнянське, с.Черепівське.
6. *Миколай-Пільська сільська рада*: с. Миколай-Поле. с. Яворницьке, с. Морозівка, с. Новопетрівка, с. Дніпрові Хвилі; с. Крилівське, с. Федорівка, с. Долинівка.
7. *Новоолександрівська сільська рада*: с. Новоолександрівка, с. Новооленівка, с. Юліївка.
8. *Степненська сільська рада*: с. Степне, с. Ростуще, с. Шевченківське.
9. *Балабинська селищна рада*: смт. Балабине.
10. *Кушугумська селищна рада*: смт. Кушугум.
11. *Малокатеринівська селищна рада*: смт. Малокатеринівка.

На території району скрапленням газом користуються 5209 абонентів.

Житлово-комунальні послуги в районі надають 11 комунальних підприємств, створених сільськими радами, КП «Біленьке», КП «Долинське», КП «Лисогірське», КП «Лукашівське», КП «Альтернатива», КП «Привітне», ЖЕКП «Степок», КП «Благводсервіс Широківської громади», КП «Мар'ївське», КП «Промінь», КП «Вічність».

Послуги на теплопостачання надають КП «Лисогірське» та КП «Біленьке» Біленьківської сільської ради.

Послуги з водопостачання надають КП «Біленьке», КП «Лисогірське» Біленьківської сільської ради, КП «Долинське» Долинської сільської ради, КП «Привітне», КП «Лукашівське» КП «Альтернатива» Широківської сільської ради, ЖЕКП «Степок» Степненської сільської ради, КП «Промінь» Миколай-Пільської сільської ради

На теперішній час діють тарифи на водопостачання:

КП «Лукашівське» - 12,984 грн./м³.

ЖЕКП «Альтернатива» - 11,00 грн./м³.

КП «Біленьке»- 15,70 грн./м³.

КП «Долинське» - 12,00 грн./м³.

КП «Привітне»- 16,23 грн./м³.

КП «Степок» - 11,02 грн./м³.

Тарифи затверджуються рішеннями сільських (селищних) рад.

Станом на 01.01.2018 заборгованість за електроенергію та природний газ по бюджетним установам Запорізького району відсутня.

Станом на 01.01.2018 по Запорізькому району заборгованість комунальних підприємств за спожиту воду склала:

- ЖЕКП «Альтернатива» - 1 001 579,67 грн.
- КП «Лукашівське» - 283 793,26 грн.
- КП «Долинське» - 19 329,0 грн.(борг поточний).
- ЖЕКП «Степок» - 399 413,95 грн.

Запорізький район приміський, без районного центру. Основним типом забудови є одноповерхова забудова з присадибними ділянками і господарськими будівлями для ведення особистого підсобного господарства. На території району діє одне об'єднання співвласників багатоквартирних будинків в с. Степне.

8. Транспорт та зв'язок

8.1. Автотранспорт

В Запорізькому районі налічується 556,811 км доріг загального користування. Через територію району проходить ряд стратегічних трас, таких як: М-18 Харків – Сімферополь – Алушта - Ялта, Н-08 Бориспіль – Дніпропетровськ – Запоріжжя, Н-23 Кіровоград – Кривий Ріг – Запоріжжя, Н-15 Запоріжжя – Донецьк.

На території району пасажирські перевезення автомобільним транспортом здійснюють спеціалізовані автотранспортні підприємства. Населення району правобережної частини району перевозиться транспортом «ТОВ «Транспортна компанія Гранд-Авто», дочірнє підприємство «Транс-Експрес 2,3», ТОВ «Фенікс-Авто». Населення лівобережної частини району перевозиться автотранспортом ТОВ «АТП «Авто-Січ», ТОВ «Приміські сполучення», дочірнє підприємство «Транс-Експрес 2,3», ТОВ «Альфа-Транс», ТОВ «Транспортна компанія «Гранд-Авто».

На сьогоднішній день автотранспортне обслуговування мешканців Запорізького району здійснюється автопідприємствами, маршрути яких виходять за межі території району. Проведення конкурсу та визначення умов перевезень на

приміських автобусних маршрутах загального користування, що виходять за межі території району, здійснюється Запорізькою облдержадміністрацією.

Пасажиropеревезення автомобільним транспортом в районі протягом 2017 року склало 2999,6 тис. пасажирів, що становить 63,5% до 2016 року. Пасажиropобіг - 26,7 млн. пасажирів на кілометр (62,1% до 2016 року).

Вантажоперевезення автомобільним транспортом по району в 2017 році склало 99,8 тис. тонн, що становить 224,1% до 2016 року. Вантажooбіг - 21,2 млн. тонн на кілометр (137,9% до 2016 року).

8.2. Залізничний транспорт

Через територію району проходять залізничні магістралі:

- правобережної частини району на Кривій Ріг-Київ;
- лівобережної частини району - на південний напрямок - Крим;
- на Пологи-Бердянськ.

Пасажиrho та вантажоперевезення обслуговують станції м. Запоріжжя, ст. Хортиця, ст. Дніпробуд – 2, ст. Канцерівка, ст. Растуша, ст. Лежине, ст. Кушугум, ст. Канкринівка.

8.3. Авіаційний транспорт

Найближчий аеропорт знаходиться в м. Запоріжжі.

На території району розташований державний навчально-виробничий заклад авіаційного профілю Запорізький центр льотної підготовки ім. Маршала авіації О.І.Покришкіна.

Центр був створений на базі Запорізького авіаційного училища льотчиків ім. Маршала авіації О.І. Покришкіна згідно з постановою КМУ від 30.01.93 № 72.

На сьогодні центр за цільовим призначенням не використовується.

8.4. Річковий та морський транспорт.

Найближчий морський порт - Бердянський морський торговий порт.

Найближчий річковий порт - Запорізький річковий порт.

8.5. Зв'язок

Послуги телефонного зв'язку в Запорізькому районі надає «Укртелеком».

Покриття території району мобільним зв'язком складає 100%.

Місцеве теле - та радіомовлення відсутнє.

Тираж районної газети “Червоний промінь” складає 2000 примірників.

9. Торгівля та послуги

На території району станом на 01.01.2018 налічується 168 магазинів, в тому числі: 26 продовольчих магазинів; 29 промислових магазинів; 113 магазинів змішаної торгівлі.

Також на території району діють 36 об'єктів ресторанного господарства та 70 кіосків.

Із загальної кількості об'єктів торгівлі, районному споживчому товариству належать 71 магазин та 6 об'єктів ресторанного господарства.

За статистичними даними загальний обсяг обороту роздрібної торгівлі за всіма каналами реалізації в діючих цінах за січень-вересень 2017 року склав 348988 тис. грн., що складає 55,0% до річного програмного завдання. У порівнянні з відповідним періодом 2016 року оборот роздрібної торгівлі зменшився на 4,8%.

В 2017 році населенню району надано платних послуг на суму 22043,6 тис.

грн., що становить 89,9%, до 2016 року.

На сьогоднішній день на території району діє Біленьківський сільський ринок змішаної торгівлі, роздрібну торгівлю на якому крім населення здійснюють сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства району. Потреба цих господарств в торговельних місцях задовольняється в повному обсязі. Здійснюється торгівля сільськогосподарською продукцією з автотранспортних засобів. Загальна площа ринку складає 0,94 га, в тому числі для торгівлі 0,5 га, на яких обладнано 99 торговельних місць.

10. Фінанси та бюджет

Протягом 2017 року до загального фонду місцевих бюджетів району надійшло 101031,6 тис. грн. податків, зборів, обов'язкових платежів, що до уточненого плану на січень – грудень 2017 року (91806,2 тис. грн.) становить 110,0%. Перевиконання складає 9225,4 тис. грн.

Крім власних доходів, до місцевих бюджетів надійшло:

- базової дотації 16491,2 тис. грн., або 100% до уточненого плану на рік;
- додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я 29556,9 тис. грн., або 100% до уточненого плану на рік;
- стабілізаційної дотації 2463,5 тис. грн., або 100% до уточненого плану на рік;
- субвенцій з державного бюджету на фінансування пільг, субсидій та допомоги 175581,1 тис. грн., або 99,1% до уточненого плану на рік;
- субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань 668,1 тис. грн., або 100% до уточненого плану на рік;
- освітньої субвенції з державного бюджету – 28830,1 тис. грн., або 100% до уточненого плану на рік;
- медичної субвенції з державного бюджету – 45005,7 тис. грн., або 100% до уточненого плану на рік;
- субвенції з державного бюджету на будівництво/капітальний ремонт/реконструкцію малих групових будинків, будинків підтриманого проживання, будівництво/придбання житла для дитячих будинків сімейного типу, соціального житла для дітей-сиріт 552,0 тис. грн., або 100,0% до уточненого плану на рік;
- субвенції з державного бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку території 1000,0 тис. грн., або 100,0% до уточненого плану на рік;
- інших субвенцій – 5913,5 тис. грн. або 97,9% до уточненого річного плану;
- субвенції за рахунок залишку коштів освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, що утворився на початок бюджетного періоду 3387,9 тис. грн., або 100,0% до уточненого плану на рік;
- субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами 91,4 тис. грн., або 58,6% до уточненого плану на рік

- субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних голів 293,6 тис. грн., або 95,4% до уточненого річного плану.

11. Соціальна сфера

За статистичними даними станом на 01.01.2018 середньомісячна заробітна плата штатних працівників підприємств Запорізького району склала 7408,0 грн. У порівнянні з 2016 роком (3971,0 грн.) вона зросла на 86,6%.

За статистичними даними станом на 01.01.2018 заборгованість із виплати заробітної плати у Запорізькому районі склала – 634,2 тис. грн. (52 осіб), у т. ч.: Державний навчально-виробничий заклад авіаційного профілю «Запорізький центр льотної підготовки ім. Маршала авіації О.І. Покришкіна» (далі – ЗЦЛП ім. Покришкіна) – 555,2 тис. грн. (23 особи), та економічно неактивне підприємство ТОВ «Запорізький індустріально-механічний завод» 79,0 тис. грн. (29 осіб).

Борг на підприємстві ЗЦЛП ім. Покришкіна з'явився у лютому 2017 року у сумі 292,7 тис.грн.

Графік заборгованості, який було надано до Запорізької райдержадміністрації у лютому 2017 року не виконано, в зв'язку з чим заборгованість підприємства у 2017 році щомісячно зростала.

За період січень - березень 2018 року погашено борг у сумі 190,5 тис. грн. Станом на 22.03.2018 борг із заробітної плати на ЗЦЛП ім. Покришкіна склав 538,7 тис.грн.

На комунальних підприємствах, установах, організаціях заборгованість із заробітної плати відсутня.

Станом на 01.01.2018 заборгованість по соціальних виплатах склала 45731945,49 грн., а саме: по пільгах – 4084053,85 грн., по субсидіях - 41647891,64 грн.

За даними Запорізького приміського об'єднаного управління Пенсійного фонду України в Запорізькій області на виконання розпорядження голови облдержадміністрації від 22.06.2017 № 298 до графіку погашення заборгованості з обов'язкових платежів до Пенсійного фонду включено 2 підприємства, які мали дієвий статус боргу станом на 01.07.2017 у сумі 1,8 тис. грн. (сума боргу по відшкодуванню пільгових пенсій).

Станом на 01.01.2018 погашено 1,8 тис. грн., або 100 % від загальної суми боргу (1,8 тис. грн.).

12. Стан ринку праці

Згідно зі статистичними даними, середньооблікова чисельність штатних працівників на підприємствах, в установах та організаціях району за 2017 рік склала 3417 осіб, порівняно з 2016 роком (3916 осіб) зменшилась на 499 осіб або на 12,7%.

За інформацією Головного управління статистики у Запорізькій області показник середньооблікової кількості штатних працівників формується за методологією поточного обстеження підприємств з питань статистики праці (далі – ОПСП) та принципів оцінювання показників. ОПСП організовано на основі

комбінованого підходу, за яким респонденти із середньою кількістю працюючих 50 та більше осіб обстежуються на суцільній основі, а із середньою кількістю працівників від 10 до 49 осіб включно – з використанням вибіркового методу.

З метою кращого охоплення обстеженням генеральної сукупності та зниження звітного навантаження на респондентів із кількістю працівників менше 50 осіб для них в ОПСП реалізується спеціальна схема ротації (заміни) звітних одиниць у вибірці. Використання принципу ротації забезпечує оновлення для кожного року спостереження близько 50% вибіркової сукупності при збереженні незмінною іншої її частини.

Таким чином, причинами зниження показника середньооблікової кількості штатних працівників відбулося з кількістю працюючих 10 осіб і більше за рахунок ротації підприємств.

За сприянням центру зайнятості протягом 2017 року знайшли роботу 753 особи, з них:

27 осіб з наданням компенсації ЄСВ;

1 особа отримала одноразову допомогу по безробіттю для організації власної справи - учасник АТО.

Станом на 01.01.2018 за даними Вільнянської ОДПІ Головного управління Державної фіскальної служби у Запорізькій області в Запорізькому районі створено 27 робочих місць.

13. Малий та середній бізнес

У районі забезпечена стабільна робота Центру надання адміністративних послуг при райдержадміністрації та сектору з питань державної реєстрації. Станом на 01.01.2018 надано 1594 адміністративні послуги, в тому числі: 1590 адмінпослуг Запорізького районного сектору міграційної служби, 4 адміністративні послуги Дозвільного центру. Сектором з питань державної реєстрації прийнято та виконано 6871 заяву з питань державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, 1015 заяв з питань державної реєстрації юридичних та фізичних осіб підприємців, опрацьовано 63 запити про надання витягів з державного реєстру.

За підсумками 2016 року у Запорізькому районі діяло 318 підприємств. Найбільша частка кількості підприємств за розмірами (у % до загальної кількості підприємств) належала малим підприємствам (97,5%), середнім – 2,5%.

У 2016 році загальна кількість найманих працівників складала 2597 осіб. Найбільша кількість була на малих підприємствах – 1799 осіб, або 69,3 % до загальної кількості працівників, на середніх – 799 осіб та 30,8 % відповідно.

Станом на 01.01.2018 в районі зареєстровано:

- товариств з обмеженою відповідальністю - 366;
- приватних підприємств – 89;
- акціонерних товариств – 10;
- фермерських господарств – 125;
- сільськогосподарських виробничих кооперативів – 3;
- фізичних осіб – підприємців – 1646 осіб.

За січень-грудень 2017 року до місцевих бюджетів району від малого та середнього підприємництва надійшло 17972,3 тис. грн., що складає 17,8% до обсягу надходжень загального фонду місцевих бюджетів району.

14. Освіта

Мережа освітніх закладів району складає:

Загальноосвітні навчальні заклади

№	Назва навчального закладу	Кількість класів – кількість учнів			
		1-4 кл	5-9 кл	10-11 кл	1-11 кл
1	Августинівська загальноосвітня школа I-III ступенів Запорізького району Запорізької області	4-32	5-42	2-13	11-87
2	Балабинський навчально-виховний комплекс «школа I-III ступенів – гімназія «Престиж» Запорізького району Запорізької області	13-277	15-331	2-42	30-651
3	Відраднівська загальноосвітня школа I-III ступенів Запорізького району Запорізької області	4-49	5-59	2-15	11-123
4	Володимирівський навчально-виховний комплекс «школа I-III ступенів – гімназія «Успіх» Запорізького району Запорізької області	4-78	5-85	2-25	11-188
5	Веселянський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-63	5-49	0	9-112
6	Григорівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-40	5-52	2-24	11-116
7	Кушугумський навчально-виховний комплекс «школа I-III ступенів – гімназія «Інтелект» Запорізького району Запорізької області	12-322	14-323	2-25	28-670
8	Лежинський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-92	6-123	2-22	12-237
9	Лукашівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-53	5-48	2-18	11-119
10	Малокатеринівський навчально-виховний комплекс «школа I-III ступенів – гімназія «Мрія» Запорізького району Запорізької області	5-119	6-127	2-20	13-266

11	Миколай-Пільський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-42	5-46	1-9	10-97
12	Наталівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-61	5-68	2-18	11-147
13	Новоолександрівська загальноосвітня школа I-III ступенів Запорізького району Запорізької області	4-77	5-80	2-16	11-173
14	Новопетрівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-52	5-53	0	9-105
15	Петропільський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-69	5-52	2-14	11-135
16	Степненська загальноосвітня школа I-III ступенів Запорізького району Запорізької області	4-69	5-77	2-18	11-164
17	Широківська загальноосвітня школа I-III ступенів Запорізького району Запорізької області	4--53	5-58	1-5	10-116
18	Юліївський навчально-виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»	4-29	3-36	2-12	9-77
	Всього	90-1578	109-1709	30-296	229-3584

Дошкільні навчальні заклади

№	Назва навчального закладу	Кількість груп-кількість дітей
1	Августинівський комунальний дошкільний навчальний заклад	2-41
2	Балабинський комунальний дошкільний навчальний заклад	6-154
3	Відраднівський комунальний дошкільний навчальний заклад	4-65
4	Володимирівський комунальний дошкільний навчальний заклад	4-112
5	Кушугумський комунальний дошкільний навчальний заклад	2-75

6	Малокатеринівський комунальний дошкільний навчальний заклад	2-40
7	Новоолександрівський комунальний дошкільний навчальний заклад	2-50
8	Степненський комунальний дошкільний навчальний заклад	3-62
9	Широківський комунальний дошкільний навчальний заклад	3-55
	Всього	28-654

Позашкільні навчальні заклади

№	Назва закладу	Кількість груп - кількість дітей
1	Комунальний заклад «Запорізька районна комплексна дитячо-юнацька спортивна школа» ЗРР ЗО	19-231
2	Комунальний заклад «Центр дитячої та юнацької творчості» ЗРР ЗО	42-771

Основні проблемні питання освітньої галузі району:

- виготовлення проектно-кошторисної документації та будівництво внутрішніх туалетів у Наталівському та Миколай-Пільському НВК;
- реконструкція та оснащення будівлі для функціонування Інклюзивно-ресурсного центру;
- оснащення кабінетів 1 класів згідно вимог чинного законодавства.

15. Охорона здоров'я

Станом на 01.01.2018 населення Запорізького району становить 57538 осіб. Медичну допомогу населенню району надають 3 медичні заклади з потужністю 1206 відвідувань у зміну та 255 ліжок цілодобового перебування хворих у стаціонарі (2 медичні заклади, які створені в ОТГ, наразі не мають ліцензії на медичну практику).

КЗ «Запорізька центральна районна лікарня» Запорізької районної ради Запорізької області з потужністю 590 відвідувань у зміну (в т.ч. філія поліклініки в смт Кушугум на 250 відвідувань в зміну), на 255 ліжок цілодобового перебування хворих у стаціонарі.

В 2017 році за рахунок районного бюджету в КЗ «Запорізька центральна районна лікарня» ЗРР було придбано ехоенцефалограф для обстеження хворих неврологічного профілю на суму 160,0 тис. грн., придбано оргтехніку, стерилізаційне обладнання на суму 65,5 тис. грн., також із місцевого бюджету було виділено 494,5 тис. грн. на поточний ремонт приміщень лікарні. Із обласного бюджету на проведення озеленення території філії поліклініки в смт. Кушугум виділено 191,0 тис. грн. За рахунок інших джерел фінансування лікарня отримала стоматологічну установку на суму 102,0 тис. грн.

На ремонт санітарного транспорту центральної районної лікарні було виділено 173,0 тис. грн, проведено ремонт міжповерхових прольотів та заміну вікон на склопакети в одному під'їзді п'ятиповерхового стаціонарного корпусу на

суму 160,0 тис. грн., з метою забезпечення збереження майна лікарні повністю відновлено огорожу території на загальну суму 260,0 тис. грн. Також за кошти районного бюджету придбано м'який інвентар (білизна) для лікарні на суму 90,0 тис. грн.

В районі діє програма «Цукровий діабет», станом на 01.01.2018 зареєстровано хворих на цукровий діабет - 1752 особи. На диспансерному обліку знаходиться 1612 осіб, з них дорослі - 1602 особи, дітей - 7, підлітків - 3.

За 2017 рік вперше виявлено хворих на цукровий діабет - 163 особи, з них дорослі - 160 осіб, дітей до 14 років - 3 особи.

За кошти місцевого бюджету для лікування та обстеження хворих на цукровий діабет в 2017 році придбано:

- цукрознижуючі таблетки на суму 441,264 тис. грн.;
- тест-смужки для дітей та підлітків для визначення цукру в крові на суму – 27,490 тис.грн;
- шприц-ручки для введення інсуліну для дітей – 3 штуки, на суму 2,775 тис. грн.;
- голки для шприц-ручок для дітей та підлітків на суму - 3,520 тис. грн.

Інсулін було отримано централізовано на суму 1182,019 тис. грн.

На виконання програми протидії захворюванню на туберкульоз у Запорізькому районі у 2017 році на придбання туберкуліну, рентгенплівки, лабораторних реактивів, деззасобів, тощо виділено 190,5 тис. грн.

На реалізацію програми надання медичної допомоги хворим нефрологічного профілю у Запорізькому районі в 2017 році за рахунок коштів місцевого бюджету придбано медикаментів для лікування хворих з пересадженими органами на загальну суму 577,2 тис. грн.

Показник забезпеченості медичними кадрами району за 2017 рік склав: лікарями – 103,75; середніми – 202,25 на 10 тис. нас.

Проблемні питання:

- застарілий санітарний транспорт та недостатня фінансова спроможність району щодо його оновлення;
- відсутність можливості придбання оргтехніки для комп'ютеризації закладів охорони здоров'я в умовах впровадження системи eHealth.

Проблеми в наданні первинної медичної допомоги мешканцям ОТГ в зв'язку з відсутністю ліцензії на медичну практику Центрів ПМСД Долинської та Широківської сільських рад.

16. Культура

Мережа закладів культури Запорізького району складає 40 закладів культури:

- 21 бібліотека;
- 8 будинків культури;
- 10 клубних закладів;
- 1 комунальний заклад «Районний центр культури і дозвілля» Запорізької районної ради Запорізької області.

Загальний бібліотечний фонд Запорізького району складає 282,24 тис. примірників, протягом 2017 року не відбулося його поповнення.

У зв'язку із введенням Міністерством культури України електронного моніторингу базової мережі бібліотек, у якій відображається надання бібліотечних послуг та державна звітність, необхідна комп'ютеризація сільських/селищних бібліотек із доступом до мережі Інтернет.

Цільові програми галузі «Культура» фінансується частково.

Не всі заклади культури забезпечені належною музичною апаратурою та не укомплектовані протипожежними засобами в повному обсязі.

Більшість закладів потребують проведення часткових та капітальних ремонтних робіт.

17. Екологія

Райдержадміністрація в межах компетенції та повноважень проводить роботу щодо виконання Заходів комплексної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, яка затверджена рішенням районної ради від 20.06.2013 № 10 «Про затвердження районної комплексної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки на 2013-2020 роки».

Екологічний податок та грошові стягнення за шкоду, заподіяну внаслідок господарської діяльності зараховуються до спеціального фонду бюджетів сільських та селищних рад та разом із залишками коштів екофондів на початок року складають кошти цільових фондів охорони навколишнього природного середовища.

Залишок коштів на рахунках екологічних фондів сільських та селищних рад на початок 2017 року склав 11282,1 тис. грн.

За рахунок залишків коштів у поточному році проведені наступні заходи на суму 14241,621 тис. грн.:

- «Заходи з захисту від підтоплення та затоплення в селі Юльівка Запорізького району Запорізької області. Реконструкція проти селевих та дренажних мереж в селі Юльівка Запорізького району Запорізької області.» у сумі 5490,139 тис. грн. – не виконано, освоєно коштів у розмірі 9,609 тис. грн. на коригування проектної документації;

- «Реконструкція зовнішніх мереж каналізації с. Новоолександрівка Запорізького району Запорізької області» у сумі 8493,810 тис. грн. – не виконано, освоєно коштів у розмірі 296,876 тис. грн. на коригування проектної документації;

- «Придбання обладнання для збору та складування побутових відходів, а саме: придбання контейнерів для твердих побутових відходів» у сумі 89,7 тис. грн. – не виконано, пошук підрядної організації. Планується до виконання до кінця 2017 року;

- «Облаштування контейнерних майданчиків для збору твердих побутових відходів» (загальна кошторисна вартість - 167,972 тис. грн.).

Новоолександрівською сільською радою облаштовані 2 контейнерні майданчика.

За рахунок коштів обласного екофонду придбано спеціалізований транспорт для збору та складування твердих побутових відходів. Машини передані у

користування Широківській, Біленьківській, Долинській сільським радам та Кушугумській селищній раді. Сума виділених коштів складає більш як 12 млн. грн.

З метою впорядкування санітарного стану території району у березні 2017 року прийняте розпорядження голови Запорізької райдержадміністрації від 15.03.2017 № 138 «Про проведення заходів з озеленення та благоустрою населених пунктів Запорізького району в 2017 році»

Відповідно до розпорядження протягом 2017 року в районі проведені роботи з озеленення та благоустрою населених пунктів району, зокрема: приведення в належний санітарний стан парків, скверів, алей, інших зелених зон, посадку дерев, кущів, квітів, газонів. Також проводилось розчищення та упорядкування джерел, очищення від сміття берегів рік, водойм, приведення в належний технічний стан малих архітектурних форм, ліквідовано несанкціонованих сміттєзвалищ в обсязі 87 одиниць та вивезено 2310,5 м³ побутових відходів. До роботи залучались організації, підприємства та населення району.

18. Основні проблемні питання соціально-економічного розвитку території

Питання, які можливо вирішити на рівні району.

1. Виготовлення проектно-кошторисної документації на будівництво або реконструкцію об'єктів, які забезпечують життєдіяльність територіальних громад.

2. Проведення поточних та частково капітальних ремонтів об'єктів соціально-культурного призначення.

3. Розробка програм соціально-економічного розвитку та бюджетів територіальних громад району, Стратегії розвитку Запорізького району.

Питання, вирішення яких потребує допомоги з боку органів влади вищого рівня.

У грудні 2017 року райдержадміністрація надала до облдержадміністрації перелік найважливіших об'єктів капітального будівництва, фінансування яких передбачає залучення коштів обласного та державного бюджетів у 2018 році.

Будівництво даних об'єктів забезпечить вирішення соціально-економічних проблем населення Запорізького району на загальну суму – 30238,374 тис. грн., в тому числі водопостачання та розвиток об'єктів соціальної сфери. До переліку включені пріоритетні проекти, по яких розроблена проектно-кошторисна документація, в тому числі:

- «Реконструкція дитячого садка на 30 місць в смт Кушугум»;
- «Реконструкція будівлі Балабинського навчально-виховного комплексу школа І-ІІІ ступенів гімназія «Престиж». Термомодернізація»; (Зазначений проект також направлений для участі у конкурсному відборі проектів для реалізації за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2018 році);
- «Капітальний ремонт приміщення клубу смт. Малокатеринівка»;
- «Капітальний ремонт Новоолександрівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів у частинах: підсилення конструкції, утеплення зовнішніх стін з оздобленням, благоустрій з відведенням атмосферних вод за адресою: вул. Шкільна 14, Запорізького району Запорізької області»;

- «Реконструкція водопровідної мережі, прокладеної уздовж дороги від села Шевченківське до села Юльівка Запорізького району Запорізької області»;

- «Реконструкція будівлі під дитячий садочок за адресою: Запорізька область Запорізький район селище Малокатеринівка вул. Калініна 28 (Проект реалізується за рахунок коштів ДФРР).

Сформований перелік найважливіших об'єктів та заходів, які потребують фінансування у 2018 році за рахунок коштів державного бюджету. До Переліку увійшли:

- Реконструкція дитячого садка на 30 місць в смт Кушугум (3588 тис. грн.);
- Придбання медичного обладнання та устаткування для Запорізької ЦРЛ (3800 тис. грн.);

- Санітарний транспорт (два автомобіля) для Запорізької ЦРЛ (760 тис. грн.);
- Придбання комп'ютерної техніки (інтерактивні дошки, ноутбуки) для шкіл та НВК (1500 тис. грн.);

- Капітальний ремонт приміщення клубу смт Малокатеринівка (5712,0 тис. грн.);

- Реконструкція водопровідної мережі від с. Шевченківське до с. Юльівка Новоолександрівської сільської ради (3350 тис. грн).